

دار الفنون

ادبیات فارسی و ادبیات عربی

فلسفہ ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیا ، ادبیات

ایک آئینہ بر نشر اول نور

مندرجات

فلسفہ اصطلاحی		ذیل نعمۃ اللہ
ابتدائی ذہنیت		" "
فارابی تک خلفی		از میری اسماعیل مفی
روصونک تربیہ پرہنسیلی		اسماعیل مفی
بصری بیلکینک پرہنسیلینہ مدخل		اور خانہ معالیمہ

بشری بیلکینک پرنسپلرینه

مداخل

۱ — فلسفه‌نک، حکمت و حقیقت تحریرسندن باشقه بشری اولماسنه نظرآ اوکا اک زیاده زمان و امک صرف ایدنلرک دیگر انسانلره نسبتاً داها بویوک بر سکون و حضور قلب، بیلکی خصوصنده ده داها بویوک بر وضوح و بداهتله ذوقیاب اولمالرینی و داها آز شبهلره و مشکلاته معروض قالمالرینی بحق بکله مک لازم کلیر. مع مافیله، کوریورز که، بشرک بسیط عقل سلیم ایله حرکت ایدن و طبیعتک دستورلریله اداره اولنان امی کتلهسی اکثریتله راحت و حضور ایچروسنده در. اونلره آلیشیدیقلمز شیلردن هیچ بری ایضاحی غیر قابل و آکلاشلمسی مشکل کورونمز. حاسه‌لرنده، هر هانکی بر کفایتسزلکدن شکایت ایتزلر و شبهه‌جی اولمق تهله‌کارندن آزاده درلر. فقط حاسه و سوق طبیعیدن علوی برپرنسپیک ضیاسنی تعقیب ایتک اوزره آیریلیر آیرماز اشیانک ماهیتی حقنده تفکر تذکر و محاکمه نتیجه‌سنده، اولجه تماماً آکلادیغمزی ظن ایتدیکمز بو شیلره دائر، ذهنزده بیک دورلو شک و شبهه پیدا اولور. هر طرفدن باطل حکملر و حاسه خطالری قارشیمزه چیقار؛ وبونلری محاکمه ایله تصحیحه چالیشدیغمز تقدیرده، فرقنه وارمادن، نظریاتده (Speculation) ایلروله‌دکجه بریکوب چوغالان عجائب تناقضلره (Paradoxes)، مشکلاته و او یغونسزلقلره سور و کله نیرز؛ واک نهایت برچوق قاریشیق یوللردن دولاشدقن صوکر اکندیغمزی چیقادیغمز یرده بولورز و یاخود بوندن داها فنا اولان امیدسز بر شبهه‌جیلکه (Scepticism) واصل اولورز.

۲ — بونک سببی، اشیانک ظلمتنده و یا عقمزک طبیعی ضعف و نقصاننده اولمق اوزره کوستریلیر. دینیرکه روحی ملکه‌لریمز محدوددر، وبونلری طبیعت، اشیانک بنیه‌سنه و کهنه نفوذ ایچون دکل، حیاتک ادامه و تسهیلنه تخصیص ایتشدیر: بوندن ماعدا محدود اولان عقل بشر نامتناهی‌یه عاقد اولان شیلردن بحث ایدرکن، هیچ بر زمان ایچندن

حقیقه یلمسی ممکن اولیان ، محالاته (absurdities) و تناقضلره دوشونجه تعجب ایتمه ملیدر؛ چونکه نامتناهینک ، متناهی طرفدن ادراک اولونامامسی ، طبیعتی اقتضاسنددر .

۳ — فقط بو قصورک منبعی ملکه لریمزه عطف ایدوبده داها زیاده اونلرک یا کلش استعمالنده آراماقله بلکه کندی کنریمزه طرفدارلق ایتیش اولیورز. دوغرو مقدمه لردن حقیقی استدلاللرک قابل مدافعه و قابل تألیف اولیان نتیجه لره منجر اولاجق لرینی فرض ایتک غیر معقول اولور . اللهک ، آدم اوغوللرینه ایشه میه جکلری یره وضع ایتدیکی بیلکی ایچون بوبوک برجه د ویرمیجه ک قادر رحیم اولدیغنی قبول ایده بیلرزه . بو ، قدرت الهیه نک معتاد شفقتیه قابل تألیف اولمازدی . چونکه او مخلوقلرینه ویردیکی احتیاجلری ، دوغرو استعمال اولوندیغنی تقدیرده ، شاشادن تطمین ایدمجه واسطه لری ده بخش ایتشدی . والحاصل شیمدییه قادر فیلسوفلری مشغول ایدن و بیلکییه سدچکن مشکلاتک ، هپسنک دکلسه ده ، قسم اعظمک تمامیه بزه عا ئد اولدیغنی قبوله میالم ؛ اولاً توز قالدیریورز وبالا آخره کوره میورز دیه شکایت ایدیورز .

۴ — بوندن دولای مقصدم مختلف فلسفه مسلک لرینی شبهه ، عدم اعتماد ، ضد و متناقض دوشونجه لره سوق ایدن پرنسیپلرک نه لردن عبارت اولدیغنی کشف ایده بیلمکدر . حتی الک عالم انسانلر بیلله جهلمزک غیر قابل شفا اولدیغنی فرض ایتیشلر و بونی روحی ملکه لریمزک طبیعی ضعفنه و محدودیتنه عطف ایتیشلردر . بشری بیلکینک ایلاک پرنسیپلری حقنده عمیق تحریات و اونلرک هر جهتدن تحقیق و تدقیق بحق زحمته دکر بر وظیفه در . عقل بشری حقیقت تحریرسند توقیف ایدمجه شاشیرتان مانعه و مشکلاتک نه موضوعلرده کی ظلمت و قاریشیق لردن و نه ده مدرکه نک طبیعی ضعفندن نشأت ایتدیکنی فرض ایتمکدنسه مصراً ادعا اولنان قابل اجتناب بعض یا کلش پرنسیپلرده آرامق موافقدر .

۵ — هر نه قادر ، بندن اول ، بر چوق ویوک و خارق العاده فیلسوفلرک عینی غایه پیشنده قوشدق لرینی نظراعتباره آلدیغ زمان ، بو تشبث ، مشکل وحتی مأیوس ایدیجی کیی کورینیور ایسه ده بعض امیدلردن محروم دکلم ؛ چونکه اک کنیش کوروش طرز لری الک واضلری اولما دیغندن وقصیر البصر اولانلر موضوعلری یاقینلرینه چکمه ک مجبور اولدق لردن بلکه آز مسافه دن صیق بر تدقیق نتیجه سند باشقه چوق ایی کوزلرک قاجیردیغنی شیلری کوره جکدر .

۶ - قارنك ذهنيتهك ، متعاقب مسئلهلرك قولايقله آكلاشلمسنى تأمیناً ، احضارى ایچون لسانك ماهيته وسوء استعمالنه دائر مقدمه اولارق بعض مطالعات سردى مناسبدر. فقط نظریاتی (Speculation) قاریشقلغه و معضلیته سوق ایتمکده مهم بر موقع احراز ایدهرک ، بیلگی یی همان هر خصوصده غیر قابل تعداد یا کلشله و مشکلاتلر قارشوسنده براقیر کیی کوزوکن بو مسئلهنک شممدی موضوع بحث اولماسیله اساس سؤالیه بر درجه یه قدار وقتندن اول تماس ایتیش اولیورم. ایشته بو، شعورک، مجرد فکترلر (abstract ideas) ویاخود اشیا حقنده مفهوملر (notions) تشکیل ایدهبیله جک اقتدارى حائز اولدیغی فکریدر. فیلسوفلرك اثرلرینه و مناقشه لرینه تامایله ییباغجی اولمیانلربونک مهم بر قسمنک مجرد فکترلر هائذ اولدیغی اعتراف ایتیلیدرلر. بونلرك خصوصی بر طرزده منطق و مه تافیزیک ناملریله معروف علملرك و بوکون اك مجرد و عالی معلومات آلتنده ذکر اولنان بیلگی شعبه لرینک موضوعی اولدیغی ظن اولنور. بونلرك هپسهنده معین بر مسئلهنک ، شعورده مجرد فکترلرك وجودی و معلوم اولدقلری قبول اولونمادیغی طرزنده موضوع بحث اولوشنك فرض اولونمسی نادراندندر.

۷ - اشیانك صفت (Qualities) ویا خاصه (Modes) لرینك هر برینك ، یالکز، کندی باشنه دیکرلرندن آیری هیچ بر زمان شأنیتده موجود اولمایوب بر چوقلرینك عینی موضوعده برلشهرک قاریشمش اولدقلری عمومیتله قبول اولونمشدر. فقط دینیرکه : شعور هر صفتی آیری آیری تدقیق ویا متحد اولدیغی دیکر صفتلردن تجرد ایتك قابلیتنی حائز اولدیغندن بو واسطه ایله مجرد فکترلر تشکیل ایدر. مثلاً بصری حاسه واسطه سیله متحیز، رنگلی متحرک بر موضوع ادراك اولوندیغی زمان ، شعور بو مخلوط ویا مرکب فکری بسیط و ترکیب ایدیجی عنصرلرینه تحلیل و هر برینی ، یالکز ، دیکرلرندن صرف نظر ایدوب تدقیق ایدهرک حیز (Extension) ، رنگ و حرکت فکری مجردلرینی تشکیل ایدر. بو ، رنگ و حرکت ، حیزدن عاری ممکن اولابیلیر دیمك دکلدر ؛ فقط یالکز ، شعور، تجرید واسطه سیله رنگ فکری حیزسز و حرکت فکری حیزسز و رنگسز تشکیل ایدهبیلیر دیمکدر.

۸ - شعور ، حاسه لری واسطه سیله ادراك ایتدیکی منفرد ، متحیز شیئلرك هپسهنده مشترک و مشابه جهتلرك ، واونلری بر برندن تفریق ایدن شکل ویا جسامت (Magnitude)

کیبی خصوصیتلرک بولوندیغنی مشاهده و مشترک اولان خاصه‌لری دیگرلردن آیری و باشلی باشنه تدقیق ایدرک بونلردن اک مجرد حیز فکرینی میدان کتیریر. ایشته بو فکر نه خط، نه سطح و نه صلبدر ونه ده شکل و جسامتی حائزدر، اوبونلرک هپسندن تمامیه‌لری برفکردر. ایشته بو صورتله شعور، حاسه‌لری واسطه‌سیله ادراک ایتدیکی منفرد رنگلرده تفریق ایدیجی خاصه‌لردن صرف نظر وهپسند مشترک قالانلره استناداً مجرد رنگ فکرینی میدان کتیریر؛ که بونه قیرمزی، نه ماوی، نه بیاض و نه ده هر هانکی معین بر رنگدر. وعینی طرزده حاسه‌لر واسطه‌سیله ادراک اولنان بالعموم منفرد حرکتلره متساویاً تقابل ایدن مجرد حرکت فکری یالکیز متحرک جسمدن دکل عینی زمانده ترسیم ایتدیکی شکلدن و معین استقامتله و سرعتلردن تجرید اولنهرق تشکیل اولنور.

۹ — شعور، صفت (Qualities) لر ویا خاصه (Modes) لر حقنده مجرد فکرلر تشکیل ایتدیکی کیبی عینی تمیز (Precision) ویا ذهنی تحلیل قدرتیله، متعدد هموجود صفتلری حائزدها مرکب وارقلر حقنده دخی مجرد فکرلر الیه ایدر. مثلاً شعور حسن، حسین و علی نك هپسنه مشترک اولان بعض شکل و دیگر صفتلرده مشابهتلینی مشاهده ابدنجه، حسن حسین و دیگر منفرد انسانلره طائفه معضل و مرکب فکردن اولنرک هر برینه خاص اولان جهتلی برطرف ایتمک و هپسنه مشترک اولان قسملری آلیقویمق و اولنره هر هانکی خصوصی بر موجودیت ویره بیله‌جک بالعموم کیفیت و فرقلردن آیروب تمامیه تجریدایتمک صورتیه هپسنک متساویاً حصه‌دار اولدیغی برفکر مجرد تشکیل ایدر. واونی هر هانکی معین بر موجود شکلنه قلب ایده بیله‌جک بالعموم کیفیتلردن و تخالفلردن آیره‌رق تمامیه تجریدایدر. و بو طرزده انسان ویا خود، آرزو ایدیلدیکی تقدیرده، انسانیت ویا بشری طبیعت (human nature) مجرد فکرینی الیه ایتدیکمز سویله نیر، که بونده حقیقتاً رنگ فکری داخلدر، چونکه رنگی اولمایان انسان موجود دکلدر. فقط بونه بیاض، نه سیاه ونه ده هر هانکی مشخص بر رنگدر، چونکه هر انسانک حصه‌دار اولدیغی هیچ بر مشخص رنگ یوقدر. و بویله‌جه انسان بوی دخی بوکا داخلدر، فقط اونه اوزون، نه قیصه ونه ده اورتیه بویدر، اوبونلرک هپسندن تجرید اولونمش آیری برشیدر. دیگر خصوصیاتده عینی شی جاریدر. «انسان» معضل فکرینه هر خصوصده اولمایوب بعض اقسامنده اشتراک ایدن برچوق باشقه چشید مخلوقات واردر؛ شعور بونلردن انسانلره خاص اولان جهتلی ترک ایدوب دیگر

یاشایان مخلوقات ایله مشترک اولانلری آلیقویه رق حیوان (animal) فکرینی تشکیل ، وونک ایچون یالکیز بالعموم مشخص انسانلردن دکل فقط بوتون قوشلردن ، دورت آیاقلیلردن ، بالقلردن وهوامدن تجرید ایدر . حیوان (animal) مجرد فکرینی تشکیل وترکیب ایدن قسملر جسم (body) ، حیات ، حس وطوعی (spontaneous) حرکتدر . جسم (body) ایله قصد اولنان شی ، حیوانلرک هپسنده مشترک رشکل و بیچم اولمادیغندن ، معین برشکل و بیچمی ؛ قیل ، توی ، پول واخل کیبی سترایدیجی شیلری حائز اولمیان و فقط چیپلاقده اولمیان بر جسمدر ؛ چونکه قیل ، توی ، پول و چیپلاقلق معین حیوانلرک تفریق ایدیجی خاصه لری اولدیغندن دولایي مجرد فکردن خارج قالیر . عینی سبیدن دولایي طوعی (spontaneous) حرکت نه یورو مک نه اوچق ونه سورونمکدر . بویله اولمقله برابرینه بر حرکتدر ؛ فقط بو نوع بر حرکتک نه اولدیغنی آ کلامقده قولای دکلدر .

۱۰ - باشقه لری بو خارق العاده تجرید قابلیتنه مالک اولوب اولمادقلرینی هرکسدن ایی کندیلری تقدیر ایدرلر . بن ایسه ، کسندمده ، ادراک ایتدیکم مشخص شیلر حقنده کی فکرلری تخیل و تصور واونلری مختلف صورتلرده ترکیب و تقسیم ایتک قابلیتنی بولیورم . بن ، ایکی باشلی برانسان و یاخود بارکیر کوده سنه بلندن یوقاری قسمله ربط اولونمش برانسان تخیل ایده بیلیرم . ال ، کوز و بورونی باشلی باشنه وجودک دیگر اقسامندن آیرلمش و تجرید اولونمش برحاله تدقیق اید بیلیرم . فقط ناصل برال ویا کوز تخیل ایده رسم ایدهیم ، اونک معین بر شکلی ورنکی اولمالیدر . عینی صورته ، تشکیل ایده بیله حکم انسان فکری یا بیاض ، یا سیاه ویا احمر ، یادوزکون ویا قانبور ، یا اوزون ، یا قیصه ویا اورتا بویلی برانسان اولمالیدر . یوقاریده تصویر ایدیلن فکر مجردی هر هانکی بردوشونجه غیرتیله قاورایه بیلیمکدن عاجزم . وعیناً ، حرکت فکر مجردینی متحرک جسمدن آیرد (distinct) ایده رک ، نه سریع نه یواش ، نه منحنی ونه ده مستقیم شکلنده تشکیل ایتک بنم ایچون غیر قابلدر ؛ وعینی شی بوتون دیگر مجرد ، عمومی فکرلره راجعدر . آچیقجه سویله مک لازم کلیرسه بن شو معناده تجرید ایده بیلیرم : هر هانکی بر موضوعه طولی دوران فقط بربرندن آیریلایلن جزئی قسملر و صفتلری تدقیق ایده بیلیمککم ایچون اونلرک شأنیتده آیروجه موجود اولایلملری لازمدر . فقط وجود (exist) لرینه امکان ویرمیه جک برشکلده صفتلری تفریق ، آیری آیری تدقیق ، و دیگر لرندن ویاخود یوقاریده موضوع بحث اولان صورته جزئلردن تجرید

ایدەرك عمومى مفهوملىر تشكىل ایدەبیلەك اقتدارینی حائز دكلم . كه بونلرده تجرید (abstraction) ك ایكى خاص اساسیدر . انسانلرك اكثرینك بنموضعیتەده اولدقلىنى اعتراف ایدەجكلىرىنى قبول ایتەك ایچون سبب واردر . انسانلرك اكثرینسى ، كه بونلر بسیط وامیدر ، مجرد مفهوملىرە صاحب اولدقلىرىنى هیچ بر زمان ادعا ایتزلر . بو فكرلرك كوچ اولدیغى ، زحمت وتحصیلەنەلدە ایدیلەمیه جكى سویلەنیر . بوندن دولایى ، اكر بونوع فكرلر وارایسه ، اونلرك یالکیز عالملىرە منحصر اولدیغى استخراج ایتەك معقول اولور .

۱۱ — تجرید عقیدەسنی مدافعە ایچون اورتهیه آتیلاجق فكرلری تدقیقه دوام ایدوب فیلسوفلری (man of speculation) عقل سلیمدن پك اوزاق کیى کوزوکن اوفکری قبوله سوق ایدن عامللری بولغه چالیشه جغم . صوك سنه لرده وفات ایدن وبحق مظهر تقدیر اولان بر فیلسوف [*] انسانلره حیوانلر آراسنده کی واسع فرقی انسانلرك مجرد وعمومى فكرلره مالک اولمالرنده فرض ایدر کورونمسیله ، شبهه سز ، اوکامهم برمسند اولمشدر . اودیر که :

« عمومى فكرلره مالک اولمق انسانلری حیوانلردن آیردایدن مکمل بر فارقە واویله بر حال کمالدر که حیوانلرك ملکه لری اوکاهیچ بر زمان اریشه مز . چونکه اونلرده ، کلی فكرلر (universal ideas) ایچون عمومى اشارتلىر (general signs) استعمالی حقنده هیچ برايز مشاهده ایتەدیكمز بدیهیدر . اونلر نطق قابلیتنه (use of words) ویا مهرانکی دیگر عمومى اشارتلىرە مالک اولمادقلىرنده ، تجرید ملکه سنه ویا عمومى فکر تشکیلنه مقتدر بولونمادقلىرى بحق قبول ایدەبیلیرز . » و بر آرز صوکرأ : — « بوندن دولایى ، فکر مچ ، حیوانلرك بو نقطه ده انسانلردن آیرلدقلىرى فرض ایدەبیلیرز . بو خاص فرق ایكى جنسى تمامیه آیرد ایدەر ونهایت اونلری بر برندن اهمیتلیجه اوزاقلاشدیریر . اکر اونلر مهرانکی بر درجه ده فكرلره مالک و — بعض [*] کیمسه لره کوره — ساده جه ماکنه دکل ایسه لر ، جزئی بر مقدارده ذکایه (reason) صاحب اولدقلىرى رد ایدەمیز . حیوانلرك حاسه لره مالک اولدقلىرى قادار ، بنجه بر قسمك بعض حادثه لرده ، استدلاللر یاپه جقلىرى ده بدیهیدر ؛ فقط بو ، حاسه لری واسطه سیله اخذ ایتدکلى مشخص فكرلره منحصر در . اکیوکسک حیوان جنسلىری بیله اودار حدودلر ایچنده قاپالیدرلر وهیچ بر نوع تجرید واسطه سیله

[*] (بارقله ی) ك قصد ایتدیكى فیلسوف (جون لوك John Locke) در .

[**] مثلاً ده قارت وقارته زبیلر .

بونلری توسیع ایده بیلیمک ملکه سنی ، ظنمجه ، حائر دکلدیرلر . « (Essay on Human Understanding B. II ch. II. § 10 and 11) حیوانلرک ملکه لرینک هییچ بر صورتده تجرید قابلیتنه اریشه میه جکری خصوصنده بو عالم محررک فکرینه در حال اشتراک ایده رم . یالکز ، اکر بو ، حیوانلرک فارق علامتی اولمق اوزره کوستریلیرسه ، اوزمان ، قورقارم که انسان اسمی آلتنده کچنلرک بر چوغی ، اونلرک جنسندن عداولونمالیدر . حیوانلرک مجرد عمومی فکرلره صاحب اولمادقلرینی کوسترمک ایچون بوراده ایلری سورولن سبب ، بزم ، اونلرده کله ویا هر هانکی دیگر عمومی اشارتله مشاهده ایتمه دیکمزدرد . بوسبب ایسه ، شو فرضیه یه بنا اولنور : کله استعمالی عمومی فکرلره مالکیتی احتوالیدر . بوندن ده ، لسانه صاحب اولان انسانلرک ، فکرلرینی ، تجرید ویا تعمیم قابلیتنی حائر اولدقلری استدلال اولنور . محررک قصد ایتدیکی معنی واستدلالک بواولدیغی ، دها صوکر ، باشقه بریرده وضع ایتدیکی سؤاله ویردیکی جوابله ، میدانه حقیقه جقدر : « موجود بالعموم اشیا (Things) ، یالکز مشخص اولدیغی حالده ، ناصیل اولیورده عمومی حدلر الله ایدیورز ؟ » ویردیکی جواب شودر : « کله لر ، عمومی فکرلره ، اشارت اتخاذا اولونمقله عمومیه شیرلر . « (Essay on Human- Understanding B. III. ch. 3. § 6.) فقط کورولیورکه ، بر کله ، مجرد عمومی بر فکره اشارت اولارق وضع اولونماسیله دکل ، بالعکس متعدد ، مشخص فکرلری ، یعنی بو فکرلردن هر هانکی برینی ، بلا فرق ، ذهنه تلقین ایتدیکنندن دولای عمومیله شیور . مثلاً « حرکتک تحولی صرف اولنان قوته متناسبدر . » ویاخود « متحیز اولان هر شی قابل تقسیمدر . » دیندیکی زمان ، بو قضیه لرده کی حرکت و حیز فکرلری عمومی معناده آکلاشلمالیدر ؛ مع هذا بوندن استدلال اولنه جق نتیجه ، هییچ بر زمان ، اونلرک ، ذهنمه متحرک بر جسمده ، ویا هر هانکی معین استقامت و سرعتی ، اولمیان بر حرکت فکرینی تلقین ایتدکلرینی افاده ایتمز ؛ یوقسه نه خط ، نه سطح ، نه صلب ، نه بویوک نه کوچوک نه بیاض ، نه سیاه ، نه قیرمزی و نه ده هر هانکی دیگر بر معین رنگی اولان حیز مجرد عمومی فکرینی تصور ایده بیلیملیم . بو عمومی قضیه نك احتوا ایتدیکی معنا ، تدقیق ایتدیکم هر هانکی بر منفرد حرکت ، ایستر سریع ، ایستر یواش ، ایستر شاقولی ، ایستر افقی ، ایستر منحرف ویا هر هانکی بر جسمده اولورسه اولسون ، بونلره عائد متعارفه نك هر خصوصی وقعه ده متساویاً ، حقیقتی افاده ایتدیکی در . دیگر قضیه دخی ، هر منفرد

تخیز ایچون عینی معنایی افاده ایدر؛ و نه خط، نه سطح، نه صلب، و نه بو ویا شو-
جسامت، و شکه عاأدر.

۱۲ — فکەرلرک ناصل تعمیم اولوندقلرینی مشاهده ایتمکه، کلهلرک تعمیمی حقنده
داها ای حکم ایده بیلیرز. بوراده شوکا اشارت اولونمالیدرکه، رد ایتدیکم، هیچ برزمان
عمومی فکەرلرک وجودی دکل، فقط یالکز مجرد عمومی فکەرلرک. چونکه عمومی
فکەرلرک ذکر اولوندینی فقره ده، اولنلرک تجرید واسطه سیله، ۸ و ۹ نجی قسملرده
کوسترلیدیکی وجهله تشکیل اولوندقلری دائماً فرض اولنور. کلهلریمزه بر معنا ویرمک
و یالکز ادراک ایده بیلجکمز شیرلی موضوع بحث ایتمک ایسترسهک، ظن ایده رم که،
باشلی باشنه ملاحظه اولنان بر فکەرک مشخص اولدینگی و بویله بر فکەرک دیکرلرینی تمثیل
ایتمک و یا عینی جنسدن دیکر بالعموم مشخص فکەرلرک یرینه اقامه اولونمق صورتیله
عمومیشدیکنی قبول ایتلیز. بونی برمثال ایله ایضاح ایده لم. فرض ایده لم که برهندسه چی
برخطک ایکی مساوی قسمه تقسیم اصولنی اثبات ایدیور. بونک ایچون، مثلاً، برپارماق
طولنده سیاه برخط رسم ایدر: حد ذاتنده مشخص اولان بوخط، بویله اولماسنه رغماً،
(signification) مرلوی اعتباریه عمومیدر؛ چونکه اونک بوراده کی استعمالی هر دورلو
مشخص خطلرک هیئت عمومیه سنی تمثیل ایدر؛ و بویله جه اونک حقنده اثبات اولنان شی
بالعموم خطلر ویا، دیکر بر تعبیرله، عمومیتله خط ایچون اثبات اولونمشدر. و نته کیم
ار مشخص خطک اشارت اتخاذایدل سیله عمومیشدیکنی کی حد ذاتنده مشخص اولان خط
اسمی ده اشارت اولمق دولایسیله عمومیشمشدر. هندسه مثالنده کی خط، عمومیتنی مجرد
ویا عمومی خطلرک اشارتی اولماسنه دکل فقط بالعموم مشخص مستقیم خطلرک اشارتی
اولماسنه مدیون اولدینگی کی خط کلمه سی ده عمومیتنی عینی سببه مدیوندر؛ یعنی خط
کله سی، مختلف مشخص خطلرک هپسینه بلافارق دلالت ایدر.

۱۳ — مجرد فکەرلرک ماهیتی و ضروری عدایدیلن تطبیقاتی حقنده قارئه داها واضح
بر کوروش (view) تأمین ایتمک ایچون (Essay on human understanding) [۱] دن بر
کچید داها ذکر ایده جکم: «مجرد فکەرلر چوجو قلر و هنوز ذهنی تعلیم کورمه مش
[۱] (لوق Locke) ک «بشری مدرکه حقنده قلم تجربه سی» نامنده کی باش اثریدر.

کیمسه لر ایچون ، مشخص فکر لر کبی پک عیان و قولای دکدر . مجرد فکر لرک یتشمش انسانلره بسیط کورونمسی ، بونلرک دائمی استعمال وانسیتی دولایسیله در . چونکه ، بونلر حقنده اینجه دن اینجه یه تفکر ایدرسه ک کوره جکز که ، عمومی فکر لر فیکسیون و ذهنک اختراعی اولوب ، همان فرض ایتدی کمز کبی قولایجه میدان کملر و مشکلاته مملودر لر . مثلاً اک مجرد ، اک شمولی و اک مشکل فکر لر دن بری اولمایان عمومی مثلث فکری تشکیل ایتک ایچون بعض زحمت و مهارت لازم دکیدر ؟ چونکه او نه مائل الزوایا ، نه قائم الزوایا ، نه متساوی الاضلاع ، نه متساوی الساقین و نه ده مختلف الاضلاع در ، او عینی زمانده بونلرک هپسی و هیچ بریدر . فی الحقیقه ، برچوق مختلف و بربرینه اویمایان فکر لرک بعض اقسامنی طوپلامقله حاصل اولان بویله بر فکر ناقصدر (imperfect) و موجود اولاماز . حقیقتاً ، شعورک ، بو ناقص (imperfect) وضعیتده ، بویله فکر لره احتیاجی واردر ، او بونلری قولایقله افاده مرام ایتک و بیلکیمز توسیع ایتک ایچون تشکیله استعجال ایدر ؛ که بویکی خصوصده شعور طبعاً چوق متایلدر . فقط بونوع فکر لری ، نقصانمزک علامتی فرض ایتک ایچون سبب واردر . نهایت ، شیمدی یه قادار سویله دکلیمز ، شعورک ، اولاً واک قولای طانشدینی فکر لرک اک مجرد و عمومی فکر لر و ایلك بیلکیریمزک بونلره حائذ اولمادیغنی کوسترمکه کافیدر . « B IV, ch 7. p. 9 اکر هر هانکی بر کیمسه بوراده تصویر ایدیلن بر مثلث فکری تشکیل ایتک اقتدارینی کندیسند بولویور ایسه ، بونی ، اونک عقلندن حیقارمغه اوغراشمق نافله در و نه ده بوکا تشبث ایدرم . بوتون آرزوم قارنک تماماً و یقیناً کنه یسند بویله بر فکرک اولوب اولمادیغنه دائر قناعت کتیرمسیدر . بنجه ، بوده هیچ کیمسه ایچون حلی کوچ بر مسئله دکدر . بوراده تصویر اولنان ، یعنی نه مائل الزوایا ، نه قائم الزوایا ، نه متساوی الاضلاع نه متساوی الساقین و نه مختلف الاضلاع اولان و عینی زمانده بونلرک هپسی و هیچ بری اولان ، عمومی مثلث فکری نه موافق بر فکرک هر هانکی بر کیمسه ایچون کندیسند اولوب اولمادیغنی ویا الله ایدوب ایدمه جکینی بولمق قادار قولای بر شی اولابیلیرمی ؟ بونک ایچون انسانک بر کره کندی فکر لرینی یوقلامسی کافیدر .

۱۴ — بوراده مجرد فکر لرک مشکلاتنه و تشکیل اولونمالری ایچون لازم کلن زحمت و مهارته دائر بر خیلی سوز سویلنمشدر . دوشونجه مزنی مشخص فکر لر دن قورتاردرق

(emancipate) مجرد فکرلر حقننده کی علوی نظریاته (Speculation) یوکسله بیلیمک ایچون شعورک بویوک زحمت و مشقته معروض اولدیغی هر طرفدن قبول اولونمشدر. بوتون بونلرک طبیعی نتیجه سی، هر جنس انسانه افاده مرام (Communication) کیبی پک قولای و بسیط اولان برشی ایچون مجرد فکرلر تشکیل کیبی بو قدار کوچ بر شیئک ضروری اولمادیغیدر. فقط دینیورکه، اگر مجرد فکرلر یتشمش انسانلره عیان و قولای کورونیورسه، بو آنجق اونلرک دائمی استعمالی و انستی دولایسیله در. شیمدی شونی بیلیمکی چوق آرزو ایدیورم: عجبا انسانلر نه زمان بومشکلای حل ایتکله مشغول اولویور و محاوره (discourse) ایچون کندیلرینه ضروری اولان واسطه لری تأمین ایدیورلر؟ بویودکلی زمان اولاماز؛ چونکه اوزمان بویله بر زحمتدن خبردار کوزوکه یورلر. اویله ایسه بو چوجوقلرینه عائد بر مشغله اولارق قالیور. حالبوکه مجرد فکرلر [۱] تشکیل کیبی بویوک و واسع زحمت شبهه سز بو نارین یاش ایچون کوچ بر وظیفه عد اولونمالیدر. برقاچ یاورونک شکرلمه لری دودوکلری و متباقی دیگر اویونجاقلری حقننده کوزمک ایدم بیلیملری ایچون اول صایسز تناقضلری قرارلاشدیره رق مجرد عمومی فکرلر تشکیل ایدوب قوللاند. قلی هر عمومی اسم (Common name) ربط ایتدکلینی تصور ایتک کوچ برشی دکلیدر؟

۱۵ — نه ده مجرد فکرلرک افاده مرامدن زیاده بیلکیمی نوسبع ایچون اک اوافق بر لزومی اولدیغی ظن ایدیورم. بیلکینک و اثباتک (demonstration) عمومی مفهوملر واسطه سیله ممکن اولدیغی نقطه سینه چوق اصرار اولوندیغی بیلورم و بونی تمامیه قبول ایدیورم. فقط بو مفهوملر، بکا، یوقاریده کوستریلن تجرید واسطه سیله تشکیل اولونمش کیبی کله یور. بنم آکلایه بیلدیکم، کلیت (universality) هر هانکی بر شیئک مطلق و مثبت ماهیتنده و یا مفهومنده (Conception) دکل، فقط اونک دلالت و تمثیل ایتدیگی مشخصی شیلره اولان نسبتنده (relation) در و ایشته بوکا بناء حد ذاتنده مشخص (Particular) اولان اشیا، اسملر و فکرلر کلیشیر. مثلثله متعلق بر قضیه یی اثبات ایتدیکم

[۱] بارقلی بوراده Notion یعنی مفهوم کله سنی قوللانیور. مع مافیه افاده ایتدیگی معنا (فکر) اولدیغی وبالاخره (مفهوم) کله سنه کندینه خاص بر معنا ویرلدیکی ایچون (فکر) ی ترجیح ایتدم. آلمانجه یه ده بویله ترجمه اولونمشدر.

زمان عمومی بر مثلث فکرینک خیالده وجودی فرض اولنور: بوايسه نه متساوی الاضلاع، نه مختلف الاضلاع، نه متساوی الساقین اولان بر مثلث فکری تشکیل ایدیه بیلیرم معنا-سندیه آ کلاشلما ملی و یالکز تدقیق ایتدیکم مشخص مثلثک بو ویا دیگر بر جنس-دن اولماسنک حائر اهمیت اولمادیغی و بویله بر مثلثک بالعموم ضلعلری مستقیم مثلثلری تمثیل ایدیه بیله جکی ایچون کلی اولدیغی معناسنده آ کلاشلمالیدر. که بونلرک هپسی غایت بسیط و هیچ بر مشکلات احتوا ایتمز کورونیور.

۱۶ — فقط بوراده شویله بر سؤاله معروض قالیرز: هر هانکی بر قضیه نک هر مشخص مثلث حقنده حقیقی اولدیغی، اولا هر منفرد مثلثه متساویاً تطابق ایدن مجرد مثلث فکرنده اثبات اولوندیغی کورمکدن ماعدا، ناصیل بیله بیلیرز؟ چونکه بر صفتک هر هانکی بر مشخص مثلثه توافق ایتدیکنک اثبات اولونمش اولسندن، بونکله هر خصوصده عینی اولمیان دیگر بر مثلثه ده متساویاً عائد اولاجنی نتیجه سی حیقماز. مثلاً متساوی الساقین و زاویه قائمه لی اولان بر مثلثک اوج زاویه سی مجموعنک ایکی قائمه یه مساوی اولدیغی اثبات ایتمش اولمقدن، نه بر زاویه قائمه سی و نه ایکی مساوی ضلعی اولان دیگر بالعموم مثلثلره، بو خصوصده توافق ایتدیکنی استخراج ایدیم. بر قضیه نک کلیاً حقیقی اولدیغنه امنیتله واقف اولمق ایچون یا هر مشخص مثلث حقنده آری بر اثبات کوسترمک، بوده غیر قابلدر، ویا بالعموم مشخص مثلثلرک بلافرق اشتراک ایتدیکی و بونلرک هپسینی متساویاً تمثیل ایدن مجرد مثلث فکرنده هپسنه شامل اولمق اوزره اثبات ایتمک، مجبوری واریکی کوزوکیور. بوکا جوابم شودر: اثباتی کوستردیکم اثناده خیالده کی فکری، مثلاً، ضلعلرینک طولی معین، متساوی الساقین و زاویه قائمه لی بر مثلثک فکری اولارق قبول ایدیم؛ بویله اولماسنه رغماً اثباتک هر جنس و بویوکلکده کی دیگر بالعموم مستقیم ضلعی مثلثلره شامل اولاجغنه دائر، مع هذا بنده کی یقینک اکسیک اولامیه جفیدر. بونک سببی ایسه نه زاویه قائمه، نه مساوات و نه ده ضلع طوللرینک معنیتنک اثباتده نظر اعتباره آلمادیغیدر. فی الحقیقه خیالده کی شکل (diagram) بوتون بو منفرداتی (Particulars) احتوا ایدر؛ فقط قضیه نک اثباتنده بونلرک اک اوفاق بر ذکرینه بیله تصادف اولونماز. اوج زاویه مجموعی ایکی قائمه یه مساویدر چونکه زاویه لردن بری زاویه قائمه در ویا مثلثی تحدید ایدن ضلعلرک طولی عینیدر دینه مشدر. بوده کفایتله کوستررکه، زاویه قائمه ایستر

مائل اولسون و ضلعلر ایستر غیر مساوی اولسون ، اثبات بونلرک هپسی ایچون صحیحدر . ایشته بو سبیدن دولایی مشخص و زاویه قائمه لی و متساوی الساقین بر مثلث حقنده اثبات ایتدیکم بر حقیقتک مائل الزوایا و مختلف الاضلاع هر هانکی بر مثلث حقنده دخی دوغرو اولاجغنی استحضاج ایدهرم ، یوقسه بونک سببی بو قضیه یی بر مثلثک مجرد فکریله اثبات ایتدیکم دکلدر . بوراده قبول ایتلی یزکه بر شکل ، زاویه لرینک منفرد اوصافنه و ضلعلرینک نسبتنه دقت ایتهدن صرف مثلثی (Triangular) اولاق نظر اعتباره آله بیلیر . بوراده قادر تجریم قابلدیر . فقط بو هیچ بر زمان ، انسانک ، بر مجرد ، عمومی و متناقض مثلث فکرینی تشکیل ایده بیلر جگنی اثبات ایتیز . عینی وجهله علی یی انسان اولق اوزره ویا حیوان (Animal) اولق اوزره ، اولجه ذکر اولنان [۱] انسان ویا حیوان مجرد فکرینی تشکیل ایتهدن و هر ادراک اولنان اوصافی نظر اعتباره آله دن تدقیق ایده بیلیرز .

۱۷ — تجریدک بویوک استادلری اولان سقولاستیکلری ، مجرد ماهیت و مفهوملر حقنده کی عقیده لرینک سوق ایتدیکی بالعموم متنوع غیر قابل حل ، یا کلش و منازعه یوللرنده تعقیب ایتک هم نهایتسز و همده فائده سز بر ایش اولور . بو مسئله لر حقنده کی نیجه منازعه و معارضه لرک و قالدیرلمش اولان عالمانه توزلرک نسل بشره نه کیی بویوک منفعتلر تأمین ایتمش اولدیغی ، بو کون ، اصرار اولنه میه جق قادار ، آحیقجه معلومدر . اکر بو عقیده نک مضر نتیجه لری مؤمنلرینه منحصر قالسه یدی اوقادار فنا اولمازدی . علملرک ایشلنمسی و ترقیسی ایچون بر چوق نسللردن بری صرف اولنان بویوک زحمتلر ، سعی و استعدادلره رغماً بونلرک مهم بر قسمنک ظلمت ، امنیتسزلک و هم صوکی کلیه جک کی کورونن منازعه لرله دولو اولمسی ؛ و حتی الک واضح و مجبر برهانلره استناد ایدر عد اولنان علملرک دخی بشری ادراک ایله تماماً قابل تألیف اولمایان غریب ادعای ایتمسی ؛ و بونلرک هپسینی بردن ، نظر اعتباره آلیرسه ق یالکیز پک جزئی بر قسمنک انسانیته معصومانه بر دیکشیکلک واکلنجه دن زیاده حقیقی استفاده تأمین ایتدیکنی کورورز . ایشته بو وضعیت انسانلری علمه قارشى امیدسزلکه و تام بر استحقاره سوق ایده بیلیر . فقط بو ، دنیاده بردوام اولان یا کلش پرنسپلرک کوزدن کچیرلمسی اوزرینه بلکه نهایت بولابیلیر ؛ که بونلر آراسنده ، فکرجه هیچ بری فیلسوفلرک دوشونجه لرینه مجرد عمومی فکرلردن داها واسع تاثیر یاپمامشدر .

۱۸ - شیمدی بو حاکم مفهومک منائی تدقیقه کچیورم . اوده بکا لسانده کیبی کوزوکیور . شبهه سز ، بالذات عقلدن داها آز واسع بر شیء ، بو درجه عمومیتله قبول اولونمش بر فکرک منشائی اولامازدی . بونک حقیقتی ، دیگر بر طاقم دلیلردن ماعدا ، مجرد فکرلرک المستعد مدافعلرینک ، مجرد فکرلرک تسمیه مقصدیه تشکیل اولوندقلرینی آچیقجه اعتراف ایتمه لرله تظاهرایدر؛ بونک واضح بر نتیجه سی ده شودر: نطق و عمومی اشارت لر کیبی بر طاقم شیر اولماش اولسه ایدی هیچ بر زمان تجرید اوزرینه دوشونلش اولمایه جقدی .

Essay on Human Understanding B III, ch. 6. § 39 و دیگر یرلرینه مراجعت !

بو خطانک حصولنده ، کلمه لرک نه شکلده مدخلدار اولدیغنی تدقیق ایدم . اولاً هر اسمک یالکز بر معین وثابت مدلولی (signification) اولدیغنی ویا اولماسی لازم کلدیکی فرض اولنور ؛ که بوده انسانلری هر عمومی اسمک حقیقی ویکانه بالواسطه مدلولی تشکیل ایدن بعض مجرد معین فکرلرک موجودیتنی قبول ایتمه سق ایدر؛ و بو مجرد فکرلر واسطه سیله عمومی بر اسم ، مشخص هر هانکی بر شیء دلالت ایدر . حقیقتده ایسه هر هانکی عمومی بر فکره ربط اولونمش تام و معین بر مدلول کیبی بر شی یوقدر . هپسی بلافرق متعدد مشخص فکرلره دلالت ایدرلر . اولجه ذکر ایتدکلریمزدن بونلرک هپسی بداهتله استخراج اولنه بیلیر و هر کس اوافق بر تأمل نتیجه سنده بونلری واضحاً ادراک ایدم بیلیر . بوکا شویله اعتراض اولنور : تعریف اولنان هر اسم ، بویله جه ، معین بر مدلول ایله تحدید اولونمشدر . مثلاً بر مثلث « اوچ خط مستقیم ایله تحدید اولونمش بر سطح مستوی » دییه تعریف اولونمجه ، بو اسم ، بر دیگرینی دکل ، یالکز بر معین فکری اراهه ایتمه تحدید اولونمشدر . بوکا جوابم ، تعریفده سطحک بویوکلکی ویا کوچوکلکی ، سیاهلغی ویا بیاضلغی ویا ضلعلرک اوزونلغی قیصه لنی ، مساویلیکی ویاغیر مساویلیکی نه ده هانکی زاویه لرله بر برینه میل ایتدکلری ذکر اولونمادیغندن و بو خاصه لرده بویوک بر تخالف اولدیغندن مثلث کلمه سنک مدلولی تحدید ایدن هیچ بر معین فکرک موجود اولمادیغنی در . بر اسمی متمادیا عینی تعریفه حصر ایتمک باشقه ، اونی هر یرده عینی فکر یرینه اقامه ایتمک باشقه در . بر نحیسی ضروری ، دیگری فائده سز و غیر قابل تطبیقدر .

۱۹ - فقط کلمه لرک نه صورتله مجرد فکرلر عقیده سنی تولید ایتدکلری حقنده داها واسع معلومات ویرمک اوزره لسانک فکرلری تبلیغ ایتمکدن ماعدا بر غایه سی اولمادیغنی

وهرمدلولی (significant) اسمک برفکریرینه قائم اولدینی حقنده کی عمومی مطالعه (opinion) نظر اعتباره آلتالیدر . بو بویله اولقله برابر عینی زمانده شو محققدر که تماماً مدلولسز (insignificant) عد ایدیله یین اسملر ، دائماً قابل ادراک منفرد فکرلر افاده ایتهدکلرندن ، اولنلرک ، مجرد مفهوملر یرینه قائم اولدقلری قطعیتله استخراج اولنه بیلیر . فیلسوفلر آراسنده مستعمل برچوق اسملرک باشقلرینه دائماً عین و مشخص فکرلر داها دوغروسو هیچ بشری تلقین ایتهدکلری کیمسه نک انکار ایدهمیه جکی بر حقیقتدر . آذربدقت ، فکرلره قائم اولان مدلولی اسملرک (names) ، هر استعمال اولندقلری زمان ، مدرکه ده تمثیل ایتدکلری فکرلری (حتی اک قطعی استلاللرده بیله) حاصل ایتهدلرینک ضروری اولمادیغنی بزه کوستیریر : او قورکن وقونوشورکن اسملر ، اکثریتله ، جبرده کی حرفلر کبی استعمال وبو حرفلرک هربری طرفندن معین برمقدار اشارت (marked) اولوندینی حالده ، دوغرو ایلریله مک ایچون ، هر حرفک هر خطوده ده ذهنمزده ، قائم اولدینی معین مقداری تلقین ایتسی لازم کلز .

۲۰ — بوندن ماعدا ، عمومیتله قبول اولوندینی وجهله ، لسانک باشلیجه ویکانه غایه سی ، کلهلر (words) واسطه سیمله اشارت اولنان فکرلرک تبلیغی (communicating) دکلدرد . لسانک بعض احتراصلری تحریک ، بر حرکتیه تشویق ویا بر حرکتدن آلیقویمق وروحدیه معین بر تمایل (disposition) اویاندیرمق کبی دیگر بر طاقم غایه لری واردرد . بونلره نظراً اولکی پک چوق وقعه لرده یالکیز فرعی (subserving) وبو غایه لرک الده ایدیله بیله جکی خصوصلرده - حتی لسانک طبیعی استعمالنده اکثریتله واقع اولدینی وجهله تماماً حذف اولونمشدر . قارندن کندی احوال روحیه سنی تدقیق ایدرک بر نطقی دیکلر ویا او قورکن قورقو ، عشق ، کین ، تحیر (admiration) واستحقار و بوکا مماثل دیکر تأثراتک (Passions) اکثریا بعض کلهلرک ادراک اولونمالرینک عقببنده ، هیچ برفکر آرایه کیرمه دن شعورنده حاصل اولدینی نظر اعتباره آلماسنی رجا ایدرم . فی الحقیقه ، بدایتده کلهلر او هیجانلری تولید ایتمه که موافق فکرلری میدانه کتیرمش اولابیلیرلر . فقط یا کلما یورسم لسانله انسیت پیدا ایدیلنجه ، صوتلرک ایشیدلسنی ویا حرفلرک کورولسنی ، اکثریا ، تأثراتک (Passions) در حال تعقیب ایده جکی تظاهر ایده جکدر ؛ که بو تأثراتک بدایتده دو غماسی ایچون فکرلرک مداخله سنه لزوم وارا یکن شیمدی تماماً حذف اولونمشدر . مثلاً نه اولدینی حقنده برفکریمز اولمادن ، ابی بر سئیک وعد اولونمسی بزی متهیج ایتزمی ؛ ویا خود بر تهله که ایله تهدید

اولونمق، دوچار اولاییله جکمز معین برفنالنی تصور ایتمه دن ویا تهلهکه فکر مجردینی تشکیل ایتمه دن، قورقو تولید ایتمه که کافی دکلیدر؟ بوسویله دکلریمزه شخصی ملاحظه سندن الك اوافق برپارچه علاوه ایتمه ایستین هرهانکی برکیمسه، ظن ایدرم که، عمومی اسملرک لسانک بر قسمی اولمق اوزره استعمال اولونمالرینه رغماً، تکلم ایدلرک، عمومی اسملری کندی ذهنلرنده کی فکرلره اشارت عدا ایدرک دیکله یئرلرک ذهننده بونلره عاڈ فکرلرک تولید اولونماسنی قصد ایتمه دیکنی بداهتله کوره جکدر. حتی اسم خاصلریله، اونلر واسطه سیله اشارت اولوندیغی فرض اولنان، فردلرک فکرلرینی، دائماً، مخله مزده تولید ایتمه مقصدیله تکلم ایدلمش کیی کوزو کمزله. مثلاً سقولا ستیک بر فیلسوف بسکا «بونی آرسطو سویله مشدر» دیرسه، بوندن آ کلایه جغم شی، بنی، عنعنه نک او اسمه ربط ایتدیکی تعظیم وانقیادله کندی فکرینی قبوله سوق ایتمه سیدر. کندی حکملرینی بو فیلسوفک سلطه سنه ترک ایتمه آلیشمش اولانلرک ذهننده، بوتأثیر (effect) اوقادار آنی حاصل اولاجقدر که، آرسطونک شخصی، اثرلری وشهرتی حقنده هرهانکی بر فکرک بوکا تقدم ایتمی قابل اولمایه جقدر. بوجنسدن صاییسز مثاللر کوستریله بیلیر. فقط، نیچین هرکسک کندی تجربه سنک، شبهه سز کندیسنه مبدولاً کوستره جکی بوکی شیلر حقنده اصرار ایتمه لی.

۲۱ — مجرد فکرلرک عدم امکاتی، ظن ایده رسمه اراهه ایتدک. بونلرک لهنه اک مقتدر مدافعلری طرفندن سویله نن شیدلری نظراعتباره آلدق و ضروری فرض اولوندقلری اوغایه لر ایچون بونلرک هیچ رلزومی اولمادیغنی کوسترمکه چالیشدق. نهایت اونلری انشعاب ایتدکلری منبعه قادار تعقیب ایتدک وبوبک ده لسان اولدیغنی بداهتله کوردک. هر عصر و ملته طأد علم آداملرینک مشترک سعیریلله آلدیه ایدیلن معلومات ییغنی منفرد بر شخصک رؤیت ساحه سنه چکمک، واکا مال ایتمه خصوصنده، کلهلرک، فوق العاده فأنده سی اولدیغنی انکار اولنه ماز. فقط، عینی زمانده قبول اولونمایدیرکه بیلکینک بزه انتقالی ایچون واسطه اولان کلهلرک و عمومی افاده طرز لرینک سؤ استعمالی دولایسیله، بیلکینک اکثریتی شایان حیرت بر صورتده قاریشمش ومظلملشمشدر. کلهلر، مدرک کی آلداتمغه میال اولدقلری ایچون هرهانکی بر فکرکی تدقیق ایده رسمه ایده سم اونی چیپلاق وباشلی باشنه نظراعتباره آلمغه غیرت ایده جکم؛ وألمدن کلدیکی قادار، اوزون ودائمی استعمالک اونلره صیقیجه ربط ایتدیکی اسملری ذهنندن اوزا قلاشدیرمغه چالیشه جغم. بوندن ده بروجه آتی منفعتلرک استحصال اولنه جغنی امید ایدیورم:

۲۲ — اولاً، صرف لسانه‌عاندکافه مناقشه‌لردن اوزاقلاشدیغمه امین اولاجغم. بومناقشه‌لرک همان همان هر علمده یابانی اوتلرکیبی اورتهلنی قاپلاماسی حقیقی و صحیح بیلکینک انکشافی ایچون باشلیجه بر مانع اولمشدر. ثانیاً؛ بو، عقل بشری بوقادار سفیلانه قاریشدیران و آلت اوست ایدن اینجه ورقیق مجرد فکرلر آغندن کنیدی قورتارمق ایچون امین بریولدر؛ عینی زمانده بو مجرد فکرلر آغنک شویله غریب بر خصوصیتی واردر: بر انسانک ذکاسی نه قادار کسکین و علمه متایل (curious) ایسه، اونسبتده قولای بوکا طاقیلارق باغلانوب قالمسی محتملدر. ثالثاً؛ دوشونجه می کلهلردن عاری کنیدی فکرلریمه حصر ایتدیکم مدتجه نه صورتله همان خطایه دوچار اولابیله جکمی کوره مییورم. شعورمده موجود اولمایان بر فکرک موجود اولدیغی ذهابه قاپلامام. بئم کنیدی فکرلرمدن هیچ بریسنک، حقیقتده بویله اولمادقلری حالده، بر برینه مشابه و یا غیر مشابه اولدقلری تصور ایتم قابل دکلدر. فکرلرم آراسنده کی تطابق و یا عدم تطابق تفریق ایده بیلیمک و هرهانکی بر مرکب فکرک باشقه نه کیبی فکرلری احتوا ایتدیکنی و یا خود ایتمه دیکنی کورمک ایچون کنیدی مدرکه مده واقع اولان حادثه‌لرک دقتلی برادر کنندن فاضله بر شیئه لزوم یوقدر.

۲۳ — بوتون بومنفعتلرک الده ایدلمسی کلهلرک اغفالندن تماماً قورتولمغه منوط اولدیغندن کلهلر و فکرلر آراسنده، اوزون بر اعتیادک تقویه ایتدیکی و بو قادار ایرکن باشلایان بر رابطه‌نک چوزولمسی کیبی مشکل بر شیئی کندمدن کوچ بلا بکله یه بیلیرم. بو مشکلات تجریم عقیده سی دولایسیلا پک فاضله توسع ایتمش کیبی کورونور. انسانلر مجرد فکرلری کلهلره مربوط فرض ایتدکلری مدتجه کلهلرک فکرلر برینه استعمال اولونماسی غریب اولمازدی؛ چونکه کلهلری بر طرف ایتک صورتیه، حد ذاتنده تماماً غیر قابل اداریک اولان مجرد فکرلرک ذهنده آلیقونماسنک قابل تطبیق اولمادیغی تظاهر ایتشدی. بعض فیلسوفلرک باشقه لرینه تفکرلری اثناسنده کلهلرک استعمالندن صرف نظر ایتک و چیپلاق فکرلرینی تماشا (contemplating) ایتک خصوصنده کی حرارتلی توصیه لرینه رغماً، کنیدی لرینک بونی اجرا ایتمکده موفق اولمادقلرینک اساس سببی، بنجه بودر. صوک زمانلرده بر چوق کیمسه لر کلهلرک سؤاستعمالندن دولایی میدان کله عبت ملاحظه‌لری و معناسز منازعه‌لری بحق اداریک ایتدکلرندن بو شری تداوی ایتک ایچون مدلولی فکرلره دقت می توجیه و بو فکرلره دلالت ایدن کلهلردن صرف نظر ایتمه مزای نصیحت ایدرلر. فقط دیکرلرینه

ویردکری بونصیحت نه قدار ای اولورسه اولسون ، کله لک بلا واسطه استعمالی فکرلره دلات و هر عمومی اسمک بلا واسطه مدلولی بر معین مجرد فکر فرض ایتمکه ، کندیله-ینک تماماً بونصیحت ایجابجه حرکت ایده مدکاری بدیهیدر .

۲۴ — بونلرک یا کلش اولدیغی آکلاشلدقن صوکر کله لرله اغفال اولونمغه دها قولای مانع اولابیلیرز . مشخص فکرلردن ماعدا دیگر فکرلره صاحب اولمادیغنی بیلن هر هانکی بر کیمسه هر اسمه ربط اولنان مجرد فکری بولوب ادراک ایتک ایچون بوش یره ذهنی قاریشدرمیه جقدر . اسملرک دائماً فکرلره قائم اولمادیغنی بیلن بر کیمسه اساساً فکرلرک اولمادیغنی یرده فکر آرامق زحمتدن توقی ایده جکدر . بوندن دولای آرزو ایدیلرکه ، هرکس ، تدقیق ایده جکی فکرلر حقنده واضح بر کوروش تأمین ایده بیلیمک ایچون محاکمه بی اضلال و دقتی کسر ایتمکه خادم اولان بو کسوه لری و زائد کله ییغینلری فکرلردن آیرمغه بوتون غیرتی صرف ایتسون . بوشنه نظرلریمزی سالره قدار اوزاتیور و عرضک حریمنه عطف ایدیورز ؛ بوشنه طالملرک یازیلردن استشاره و قرن عتیقک مظلم ایزلری تعقیب ایدیورز . فوق العاده میوملرینه اللریمزک ایریشه بیله جکی شجره علمی بوتون پارلاقلیله قاریشمزده کورمک ایچون ساده جه کله پرده سنی بر یانه چکمک کافیدر .

۲۵ — بیلگنک ایلک پرنسپلری کله لک قاریشیقلق و خطالردن تمیزلکه اعتنا ایتمه دجه بونلره بناء اورتیه آتیه بیله جکمز نامتناهی استدلالر فائده سز اولاجق ، وایسته دیکمز قدار نتیجه لردن نتیجه لر استدلال ایده لم هیچ بر زمان دها حکیم اولامیه جغز . ایلریله دیکمز نسبتده کندیمزی طوبار لایه میه جق بر شکله غائب ایده جکز ، مشکلات و یا کلشله دها دریندن صاپلانه جغز . بوندن دولای متعاقب صحیفه لری اوقومغه نیت ایدن کیمسه لردن ، یازدقلمی کندی دوشونجه لرینه وسیله عدایمه لرینی و بنم یازارکن تعقیب ایتدیکم دوشونجه سلسله سنی اونلرک اوقورکن الده ایتمه غیرت ایتمه لرینی رجا ایدرم . و بو واسطه ایله سویله دیکم شیلرده کی حقیقت و یا عدم حقیقتک کشفی اونلر ایچون قولای و کله لرم دولایسیله آلدانق تهلکه سندن اوزاق اولاجقدر . کندی چیپلاق و واضح فکرلری تدقیق ایتمکه بر کیمسه نک نه صورتله خطابه دوچار اولابیله جکنی کوره میورم .